

Г-н Начальник Т-П. станции Варна.
№ 2 78

ЖЕНСКИЙ СВѢТЪ

СЪ ПРИТУРКА

„ДОМАКИНЯ“

ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ
ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИСписанието излиза дваждъ, на 1 и 20, а при-
турката веднаждъ, на 10 число всяки мѣсець.

Директорна: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ абонемѣнтъ
грѣдлаѣтъ

I. На списанието:

За България 4 лева

" странство 5 "

II. На списанието

съ притурката.

За България 7 лева

" странство 9 "

Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всички-
тъ телеграфо-пощен. стан-
ции изъ книжеството.Всѣхъкви обявления, от-
носящи се до госпожи и
госпожици, публикуватъ
се въ послѣдната страни-
ца за 30 стот редѣтъ.За постоянни обявления
особени условияПисма, рѣкошиси и па-
ри се испращатъ: до Ди-
рекцията на „Женский
Свѣтъ“ улица В. йн шна
№ 122.Писма неплатени не се
приматъ.

Въ дирекцията на „Ж. СВѢТЪ“ се намиратъ за проданъ цѣли миналогодишни течения на списанието и „Домакиня“

Съдържание:

*Страстната Недѣля и въскресение Христово. — Же-
ната на единъ великъ человекъ. — Изъ философскитъ етюди
на М. В. Безобразова. — Писень (разказъ). — Книги и си-
сани. — Корреспонденция. — Известия. — Обявления.*

Страстната Недѣля и Въскресение Христово.

Никое друго събитие, никое друго дви-
жение, каквото и да е то, не трогва толкова и
продължава още да трогва човѣческото сърдце,
колкото Исусовото слизание отъ небеса, страстнитѣ
и въскресението Му!

Една трета вече частъ на човѣчеството
призна, а и останалата — зе постепенно да при-
знава Исуса като единичния спасителъ, единич-
ния законодатель, и като такъвъ, на когото ре-
лигията му удовлетворява всичкитѣ най-тънки
тъпки на ума и на сърдцето.

Постепеннитѣ житейски грижи, своенра-
вията на честта и други подобни несполуки
постоянно огризватъ човѣческото сърдце, отне-
матъ спокойството и щастнето. А безбожнитѣ и
материалистическитѣ теории и поучения прѣоб-
ръщатъ неговото сърдце на вонеща и пълна съ
нечистотии казъ. Какъ обаче тая материя може
да бѣде оръдие на дѣйствиата на разума,
на това материалиститѣ нищо не отговарятъ.
Много справедливо, създователно, забѣлѣзва единъ

съврѣмененъ философъ, ползующъ се съ всемирна
репутация, Ernest Naville, въ своето прочуто
съчинение: «Le libre arbitre», че, ако въ мате-
рията нѣмаше друга сила, а сжществувахе тя
сама, тогнѣ не щѣхме да имаме и материалисти,
тъй като не щѣше да сжществува и оная сила,
която разсѣждава и мисли.

Идентъ обаче на християнизма сж велики:
обяснение на небеснитѣ планети и на толкова
пѣща, които човѣческиятъ умъ, съ най-високото
хвърчение на разума, не би можалъ да обясни;
нищо даже къмъ началото на обяснението досѣ-
галъ, безъ божественитѣ начала на христия-
низма. Отъ друга страна идентъ за нравствен-
ността сж толкова високи, щото да се прѣзира
всѣко удоволствие до—съртъ не само за ближ-
ния си, но за спасение на неприятелитѣ си даже!
Всичко това удовлетворява и осилва ума, сърд-
цето и тѣлото на всѣки човѣкъ, както въ прак-
тическия животъ, така и въ практическата мѣд-
ростъ, послѣдователитѣ на която напраздно тър-
сятъ радостта и веселия животъ.

За това прочее цѣлото човѣчество съ най-
голямъ признателностъ и сърдечна обичъ почита
всѣкога и всѣкъждъ Исусовото появяване, не-
говото раждане и неговитѣ чудеса, а най-паче,
неговитѣ страдания за насъ. Той прѣтърпѣ най-
големитѣ, най-страшнитѣ мъки за насъ, „Но
обезслови себе си, като прие рабския образъ и

станъ подобенъ на чловѣцитѣ; и като се намъри по образъ както чловѣкъ, смири себе си, и послушливъ би даже до смъртъ, и смъртъ на кръстѣ. За това и Богъ го пръвзвизи, и подари му име, което е надъ всѣко друго име; така щото на Исусовото име да се поклони всѣко колѣно отъ небеснитѣ и земнитѣ и подземнитѣ; и всѣки езикъ да исповѣдва, че Исусъ Христосъ е Господъ, за слава на Бога Отца“. (Посл. Фиели. Ап. Пав. 2, 7-12).

Тукъ въстържествува женскій полъ. Бѣгатъ отъ страхъ на Иудентѣ непросвѣтенитѣ още мъже и апостоли, оставатъ обаче безстрашни женитѣ. Ученицитѣ му като мъже, се боѣтъ, мироносницитѣ обаче жени не се боѣтъ. Тѣ бѣгатъ а онии идѣтъ; тѣ се распръскатъ, а онии се събиратъ; тѣ се криѣтъ, но онии се явяватъ.

Началото на грѣха става чрѣзъ жената, но началото и на спасението пакъ чрѣзъ жената. Тѣ първи показахъ прѣданността си и любовта си до смъртъ; тѣ първи чухъ: „*Не се бойте Вий, защото знаѣхъ, че Исуса распятого търсите. Не е тукъ; защото възкрѣснѣ както рече . . . и скоро идѣте, та кажете на ученицитѣ му . . .*“ (Мат. 27, 5, 6). И днесъ болшинство отъ жени пълнѣтъ църквитѣ, огледватъ болнитѣ, въспитаватъ и приготвяватъ благочестивитѣ и великитѣ мъже бесропотно и съ голѣмо търпение.

Нека прочее и тая година, както и всѣкога съ съкрушено сърдце изпълнимъ нашитѣ християнски привязанности, като сме увѣрени, че пълното щастие се достига само съ пунктуалното изпълнение началата на християнството и съ регулиране нашитѣ дѣйствия, споредъ нравствеността, както то се изисква отъ религията на религиитѣ: *Християнството*. Христовото възкресение спаси вече чловѣчеството отъ съмнѣнията; смъртъта не е вече страшна на християнина, защото той знае, че изпълнилъ Божиата воля. Блазѣ на ония, които живѣѣтъ споредъ неговитѣ заповѣди!

Жената на единъ великъ чловѣкъ.

(Продължение отъ брой 6.)

Още отъ първитѣ дни на мѣсеца, на който епитетътъ „Медовъ“ би билъ като единъ горчивъ примѣхъ, ний виждаме младата чета въ най-бѣдна обстановка. Женни дала всичкото си състояние на майка си, Карлейль нѣмалъ почти нищо, а да ра-

боти, т. е. да пише за парично зарабатване, да стане „литературенъ наемникъ“ за него е било немислимо, омразно; та и жена му не би го допуснала никога до тамъ, защото въ такъвъ случай не би била достигната нейната висока цѣль: „хлѣбнитѣ работи“ биха го отвѣкли отъ тия трудове, съ които му е прѣдстояло да си създаде безсмъртна литературна слава.

И ето въ това врѣме, когато той, като се затвори въ една отъ двѣтѣ стаячки на бѣдната, зема подъ наемъ къщица и кое какъ мебелирана отъ майката на Женни за новобрачнитѣ, е обмислювалъ бѣдѣщитѣ си велики произведения — тя, която още неотдавна е царувала въ комфортна и даже блѣстища обстановка, готви ѣденіе, мие дѣски, паници, кърпи дрѣхитѣ на мъжа си, а даже пече и хлѣбъ. И при това не само че е нѣмало ни дума за натякване или да ѣ е било мѣчно, но напротивъ е била добра, жива даже и весела. «Въ нейъ — е писалъ Карлейль послѣ смъртъта ѣ въ припадѣка на късното раскаиваніе, въ късното угризение на съвѣстѣта си, — въ нейъ всѣкога се намираше зарадъ мене нѣкаква весела дума . . . въ най-тѣжкитѣ дни тя не издаваше нито единъ звукъ, съ който да ме горчи; тя е устроивала всичко печално и го е пазила исклучително за себе си. . . Читателътъ мисли, вѣроятно, че въ тия случаи тѣзи удивителна жена ги е поддържало нравственното чувство на взаимни животъ между нейъ и мъжа ѣ, взаимността на духовнитѣ интереси, която за такива натури замѣнява отсѣтственото на материалнитѣ срдѣства. Не и това не е го имало. Навѣсенъ, постоянно страдающа отъ стомахъ и отъ болѣстъ на черния дробъ, раздражающа се не само отъ най-малкъ шумъ и движение покрай него, но той не е припускалъ никакъвъ посѣтителъ, той е заставлявалъ жена си да унищожава или чрѣзъ убиваніе или чрѣзъ какъвито и да е срдѣства всички кокошки, кучета, котки, които са имали това нещастие да влѣзѣтъ въ дома му или близо до край къщата му. — Карлейль комай още отъ първитѣ дни на оженваніега си е прѣкарвалъ днитѣ и ношитѣ си или въ свои си «Кабинетъ» или на расходѣка, а съ жена си се е виждалъ съ рѣдки исклучения, само въ врѣме на обѣда, но и тука много малко е говорилъ, а понякога и по цѣла недѣля не е продумвалъ съ нейъ ни дума, даже не ѣхъ и погледвалъ. Той цѣлъ е билъ обзетъ отъ своя умственъ трудъ, а за това «сътрудничество» за което е мечтала бѣднала Женни, когато да се рѣши да свърже съдбата си съ съдбата на този чловѣкъ, не е имало ни дума. Заради Карлейля жена му — която впрочемъ той обичалъ по своему — е била къщовница и слугиня и той намиралъ това за твърдѣ естествено, като си пушеше луличката и обмислювалъ своята «История на Французската Ревлюция» да гледа какъ неговата Женни мише въ това врѣме дѣскитѣ въ неговата стая. «Нему — забѣлѣзва неговия биографъ — му се струвало, че да му испече хлѣбъ въ къщи,

понеже той не обичалъ пазарски хлѣбъ, и да му закърпи чепицитѣ съ нѣща, които трѣба да се вършатъ на реда съ другитѣ работи. За всѣкого свое, на мъжа — благородната работа на ума, а на жената — работата на една слугиня . . .»

И така като е била работата прѣзъ «медовитѣ мѣсеци, то съ течението на врѣмето, разбира се, трѣбвало е да стане по-лошо, както дѣйствително се е и случило. . . . Подиръ нѣколко мѣсеца слѣдъ свадбата ний намираме младата чета не вече въ Единбургъ, дѣто поне е могло да се виждатъ и чуватъ живи хора, а въ една отъ най-уединенитѣ, най-печалнитѣ и най-безобразнитѣ мѣстности на Шотландия, — едно малко парче земя, което е останало на Карлейля отъ майка му, и което се наричаше Крейгенпеттонъ.

Тука, напълно отдалеченъ отъ свѣта посрѣдъ отъратителната пустиня, Карлейль се е надѣвалъ да прѣодолѣе страшната умственна борба, която се е намирала въ него — борба, борба на великитѣ мисли, които сѣ се тълпили въ ума му и трудността даже до нѣидѣ невъзможността да имъ придаде опрѣдѣленно, което да удовлетвори твореца имъ, изражение; съ други думи той се е надѣвалъ, че тука, благодарение «на безусловното уединение и на чистото безмълвие на природата ще прѣодолѣе тия трудности занимаващата го въ това врѣме литературна работа, които за него — чудна работа! сѣ били не прости трудности, а същински мъки, — мъки, отъ които — споредъ неговитѣ собствени думи — му се е струвало по нѣкога, че мозъкътъ му се е прѣобръщаль на една черна калъ . . .

Само по себе си се разбира, че никакви съображения за жена му, която той е обрѣкълъ на ужасенъ животъ, не сѣ му издали на ума, — и послѣ не сѣ му дохождали на ума нито единъ пътъ, въ течението на цѣлитѣ шестъ години, които е прѣкаралъ око на-око съ жена си въ това диво мѣсто, дѣто, както е писала послѣ тѣзи нещастна жена, «отъ нейнитѣ непосредствени три прѣдшественици двѣ сѣ полудѣли, а едната е станала пияница».

И тя въ течението на тия шестъ години се явява все такава мъченица на своя дългъ, все такава самоотвържена и героическа рабиня на челоуѣка, който ѿ покорявалъ съ ума си и съ великата си нравственна сила. Каква е била външната страна на нейния животъ въ тѣзи яма, можемъ да видимъ отъ слѣдующитѣ напримѣръ думи на едно отъ писмата ѿ, което е било писано вече воджамити кѣсно: «Азъ се заселихъ съ мъжа си въ една малка къщичка потънала въ блато. Мѣстността бѣше много печала и се живѣеше много лошо. На шестнадесетъ мили въ окръжностъ не бѣше възможно да се намирихъ никакви материални ресурси: никакви дюгенчета, даже никакво пощенско отдѣление. Освѣтъ това ний бѣхме много бѣдни, а още по-лошо бѣше — че азъ като единствена дъщеря и възпитана за «блѣстяще положение въ свѣта» отлично знаехъ латинъ и математика, но се оказахъ блистателна

невѣжа въ практическитѣ работи. Въ тия непривични обстоятелства менъ ми трѣбваше да се науча да шиѣмъ. Азъ съ ужасъ се убѣдихъ, че въ удѣла на мъжетѣ било — да късатъ чорাপитѣ си и да растрипватъ копчетата си, и че за пригледванието за всичко това се изискваше отъ мене. Нѣучихъ се и да готѣмъ, понеже ни една порядочна кухарка се не съгласяваше да дойде въ това глухо мѣсто да живѣе, а мъжъ ми имаше много лошо пищеварение, вслѣдствие на което много се усложнявахъ работитѣ. И за довѣршване на бѣдствията, хлѣбътъ, който ни го носѣхъ отъ Демерри, «произвеждаше въ стомаха му киселина» и очевидно, че на мене, като на истинска Християнска жена, лежеше обязанността собственорѣчно да му мѣсимъ и пекѣмъ хлѣбъ . . .»

Но всичкитѣ тия занятия и грижи бѣхъ една бездѣлица въ сравнение съ много други подробности на тѣзи домашна обстановка, която ни се прѣдставя особено ужасна и варварска, понеже младата жена, която носѣше това врѣме, явяване се не помощница, не другаръ въ нуждата и горестта, а мълчалива слугиня, на която господарьтъ обръщаше твърдъ малко внимание.

Всичкитѣ ѿ напрѣдидни мечти за сътрудничество и за духовно съединение, които, както видѣхме по-горѣ, служехъ на тѣзи нещастна жена, единъ отъ могъществениитѣ лостове заради оженването ѿ за този челоуѣкъ, — всичкитѣ тия мечти се разбивахъ все повече и повече отъ жестоката дѣйствителност. Карлейль е посвещавалъ всичко половинъ часъ въ дени на жена си; въ продължението на тия тридесетъ минути всѣкидневно той ѿ е удостоивалъ съ разговоръ или по-вѣрно казано съ мълчание око-на-око, защото великий челоуѣкъ, който въобще се е славилъ съ мълчаливостта си «който платонически обичалъ мълчанието» споредъ изражението на жена му, е приспособявалъ това свойство въ най-широкъ размѣръ и въ отношение къмъ тѣзи, за която казването «другарка по пътя на живота му» е било една горчива ирония. Истина е и това, че по нѣкога, когато това мълчание се е прѣкъсвало, когато масса отъ мисли, които сѣ се натрупали въ гениалната му глава, сѣ искали просторъ, и Карлейль, като е забравилъ или не е обръщалъ внимание кой е неговъ слушателъ, изведнажъ така е ставалъ краснорѣчивъ, както малцина сѣ могли да бѣдѣтъ така краснорѣчиви, — тогава съ излишество сѣ се възнаграждавали многото на сърдито и даже озлобено безмълвие часове. И великий писателъ, както се вижда самъ е разбиралъ това. «Азъ помниѣмъ — писалъ той много кѣсно, послѣ смъртта вече на нещастната жертва — азъ помниѣмъ, че единъ пътъ, въ врѣмето на нейнитѣ кризи (важността, на които азъ подозирахъ) азъ три вечера подредъ ходихъ при неѣмъ, обладавъ цѣлъ отъ сражението при Молюницъ, което азъ, за моя голѣма гордостъ, най-послѣ разръшихъ, и за нищо друго не говорихъ въ продължението на тия три

получаса. Тя ми отговаряше малко, като е мислѣла, може би, че не е умѣла да говори достатъчно умно прѣдъ мене, но повидимому ней не ѝ дотѣгаше, и мене ми се струва, че това даже ѝ интересуваше.»

Цв. Бояджиева, Пльвенъ.

(Слѣдва).

Изъ философскитѣ етюди

на М. В. Безобразова.

Изъ социалната етика на Харалдъ Хёфдингъ.

(Продължение отъ брой 6.)

Слѣдователно възможно ли е да се говори за нейната свобода? Колкото и да е желателно да считаме, че формитѣ на брака сѣ се смѣнявали напълно правилно, така на мѣстото на хетеризма се явила полигамията (полигенията, полиандрията и бракътъ на отдѣлни групи), а ней ѝ замѣстила моногамията, това никакъ не може да се допусне.

Трѣбва да отбѣлѣжимъ само едно обстоятелство, което има първостепенна важность, а именно това, че *признанието правата на личността се е отрицало и върху формата на брака*. Рѣка за рѣка съ признанието на това право върви и развитието на свободната моногамия или висшата форма на брака. Това право е земало върхъ и надъ половия инстинктъ, и надъ желанието за господство и така моногамията е вѣстѣржествувала надъ полигамията. Идеално е това общество, дѣто изборътъ е свободенъ, именно, нито единъ отъ членоветѣ не служи срдство за други, а всѣки прѣдставлява самъ по себе си цѣль.

Мимолетнитѣ свѣрзки нарушаватъ вътрѣшното единство на личността. Когато чувството се раздѣля, немислимо е да се одѣлочишъ въ оригиналнитѣ страни на друго същество и не съществува тѣзи радостъ, която може да ти достави познанието съ тѣзи страни. При мимолетнитѣ свѣрзки на първъ планъ стои плѣтската любовъ, а не духовната. Само дълбоката привѣрзанность, която обзема цѣлия ни животъ, е въ състояние да ни раскре тайницитѣ на чуждата душа. Онязи римлянка, която е встъпила въ 23-ия бракъ и станѣла 21-а жена на мъжа си, е знала все сѣщото твърдѣ едностранчиво полово чувство и прѣвъ цѣлия животъ си е оставала въ прѣдвернето на храма. Тя не е имала време да обича по-дълбоко: тя не разбираше съкровенната страна на човѣка!

На брачния животъ обикновено гледатъ твърдѣ повърхностно и не си даватъ отчетъ, колко усилия трѣбва да употребѣятъ, за да бѣдѣтъ щастливи. Въ периода, когато любовта играе главна роль, личността не е още доста развита. А ако любовта дойде до брака, то неговото щастие зависи отъ това, въ какво направление се развиватъ личноститѣ и дали е хармонично туй развитие.

Не слѣпата сѣдба управляла съпружеското щастие, то зависи отъ тѣхната воля, т. е. отъ съ-

въкупността на всички фактори въ душевния животъ. Колкото по-сериозно се отвасятъ къмъ брака, толкова е по-възможно за тѣхъ щастieto. Както и всѣка друга форма въ общественния животъ, брачното съжителство изисква самообладание и непрѣкъснати усилия, насочени къмъ неговото поддържане. Разбира се, волята не е въ състояние да извърши всичко. Понѣкога се явяватъ такива елементи, които бъркатъ на хармоническото развитие на двѣтѣ личности, и бракътъ става нещастенъ, безъ да е нѣкой виновенъ. Това се случавъ: 1) при различието на характеритѣ и миросъзерцанията (убѣжденията); 2) при различното отношение къмъ чувството на любовта; 3) когато изникватъ нови въпроси и отношения, които различно влияйтъ и на двамата.

Като не забравяме, че съпружеското щастие зависи отъ милиони различни обстоятелства, то ще трѣбва да се радваме, когато първоначалното чувство издържи съ честъ испытанието и ефектътъ се прѣобрази въ дълбока и трайна привѣрзанность.

Въ брачния животъ е по-трудно, отъ дѣто и да е другадѣ, да се разграничи произволното отъ непроизволното и да се проведе рѣзка чѣрта между вината, отъ една страна, и сѣдбата, отъ друга. Това е педантизмъ да се казва, че сериозното чувство не се испарява. Чувството може да бѣде твърдѣ силно отначало, но по-нататѣшното му развитие може и да не се окаже благоприятно за щастieto на съпрузитѣ.

Любовта се поддържа съ туй, че съпрузитѣ се стрѣмѣтъ къмъ една обща цѣль; така добиватъ срдства за животъ или работѣтъ надъ духовното си осъвършенствование. Най-трайната свѣзка сѣ дѣцата: неволята, сѣрбѣта и необходимостта да се жѣртвувашъ по-вече сближаватъ хората, отколкото радостта. При възпитанието на дѣцата особено ярко се забѣлѣзва прѣимуществото на моногамията прѣдъ полигамията: дѣцата се ползватъ отъ пълната нераздѣлна любовъ на родителитѣ само при таква форма на брака. Висшата форма на брака изисква еднакъвъ уровень на развитие за мъжа и жената. Ако призванието на жената се исчерпва съ хазайството (домакинството) и грижата за дѣцата и ако главното ѝ назначение се състои въ удовлетворението на половото чувство, то тя не може да бѣде самостоятеленъ членъ на обществото, а прѣдставлява само придатѣкъ къмъ мъжа. Въ такъвъ случай бракътъ е далекъ, разбира се, отъ идеала, защото той прѣдставлява съюзъ между неравни членове — дѣтеленъ и пасивенъ.

Наедно съ единъ отъ най-важитѣ резултати на цивилизацията — съ моногамията — продължава да съществува и хетеризмътъ и мимолетнитѣ свѣрзки, които носѣтъ животинския характеръ. Прѣпятствията за пълното господство на свободната моногамия сѣ физическото и нравствено израждане на жената и материалната нужда, благодарение на която тя се хвърга въ развратъ. Нуждата пакъ

заставлява и мъжа да встъпи въ бракъ твърдѣ късно и да се доволствува прѣзъ младостта си отъ мимолетнитѣ свѣрзки. Когато тѣзи прѣпитствия ще бѣдѣтъ прѣмахнѣти, висшата форма на брака ще се распространи още по-вече, отъ колкото това, което виждаме сега. За това е необходимо, щото жената да има *отъ какво* да си избира, и бракътъ да не прѣдставлява за неѣ единствена възможност да не умре отъ гладъ. Нейний изборъ може да бѣде само тогава напълно свободенъ, когато ще ѣ бѣде дадена възможност да прѣживѣе и безъ да встъпи въ бракъ.

Ще дойде, разбира се, врѣме, когато въ египтата не ще се посвещава особена глава за положението на жената, както сега не се говори отдѣлно за положението на мъжа. Въ настояще пѣкъ врѣме прѣобладава мнѣнието, че жената по своята природа е прѣдначена да бѣде само жена и майка, а желанието да ѣ се отворѣтъ и други пѣтища се счита за недоразумѣние. Прѣдставителитѣ на това мнѣние (къмъ тѣхъ принадлежи и Хербертъ Спенсеръ) мислѣтъ, че различието, което съществува между способноститѣ на двата пола, е до толкова дълбоко, щото то всѣкога ще обуславява различното положение на мъжа и жената. Прѣдставителитѣ на това направление никога нѣма се съгласѣтъ съ защитницитѣ на мнѣнието, че способноститѣ на мъжа и жената се различаватъ само по стѣпень, а коренно различие между тѣхъ не съществува.

За природнитѣ особености сѣдѣтъ обикновено твърдѣ повѣрхностно и сѣкашъ съвсѣмъ не подозиратъ, колко е труденъ този въпросъ. Природата не прѣдставлява нѣщо неизмѣнно; ти напротивъ се намира въ постоянно развитие, и тѣзи природа, за която ний говоримъ въ настоящата минута, е произлѣзла отъ друга, а отъ неѣ ще се развие, въ свой редъ, друга нова природа. Това не трѣбва да се забравя, когато се говори за природнитѣ особености на единъ отъ половеѣ. Дѣ, именнѣ, свѣршва се женската природа и дѣ се начеватъ въшнитѣ обстоятелства, които ѣ видоизмѣняватъ? Какъ да се разграничи природата отъ обстоятелствата? Това сѣ въпроси неразрѣшими.

Историята на взаимнитѣ отношения между половеѣ може да се раздѣли на три периода: 1) робство на жената; 2) домашното хозяйство (доманство); 3) расширение круга на дѣятелността ѣ — ти е врачъ, чиновникъ, адвокатъ и т. п.

Ясно е, че по отношение къмъ прѣдидущето всѣки отъ периодитѣ прѣдставлява крачка напредъ.

Прѣвела И. Тѣа.

(Слѣдва.)

Пѣсенъ

(Расказъ.)

(Продължение отъ 6-ий бр.)

Тя прѣдаваше и на слушателитѣ чувствата

си, заставляваше и тѣхъ сладко да се мъчатъ съ неѣ и да прѣживѣватъ сѣшитѣ осѣщания.

Въ видъ на гѣста тѣла стоеше около неѣ младежъта, очарована, съ приспѣрно дишанне и съ страхъ да направи и най малко движение, като че ли съ това движение ще исчезне облѣстителний призракъ и очарование.

Отъ начало старообрядецътъ четѣше на ума си молитви, като се стараеше нищо да не види и чуе. Той като че бѣше облѣкълъ нѣкоя желѣзна броня, която не бѣше въ състояние никой и съ нищо да пробие.

Строгий постъ, въздържаннето, пълното отрѣчение отъ суетния свѣтъ и неговитѣ прѣлести, най-сетнѣ тѣжката борба, които той водѣше отъ млади години и отъ която излѣзе побѣдителъ, — бѣхъ го закалили и направили непоколебимъ прѣдъ всѣкакви съблазни.

А звуковетѣ се лѣяхъ въ видъ на неодолими вълни, то печални и тѣжни, като жалби за изгубено щастие, то страстни, до толкова страстни, щото приспиряхъ дишанието въ гърдитѣ на слушателя.

И тѣзи именнѣ звукове, противъ волята на подѣжника, въпрѣки неговата желѣзна упоритостъ, наченѣхъ да проникватъ и въ неговата душа и полека-лека да ѣ завладѣватъ.

Нѣщо познато, но отколѣ-отколѣ забравено, нѣкакви-си остатѣци отъ миналото се помръднѣхъ нѣкъдѣ дълбоко-дълбоко въ душата му и накарѣхъ по-бързо да затупа сърдцето му.

Отъ начало не ясно, гаче ли обвита въ мъгла и изъ нѣкаква си бездна, наченѣхъ да исплуватъ въ видъ на дълга верига свѣтлитѣ образи отъ далекото минало, и прѣминавахъ прѣдъ неговитѣ душевни очи. Той се мъчи да ги отгони; бори се съ тѣхъ, стареа се да не имъ се отдаде, но тѣ все се вмѣкватъ въ главата му, пълнитѣ сърдцето му съ дяволски пѣтнителна тѣга и сатаническа скѣрбъ. И всѣчко това му навѣ пѣсенъта — дяволско искушение!

«Махни се, махни се, окалний! Махни се отъ мене, лукавий духъ! Испитахъ азъ твоѣта велика неправда! Господи Исусе Христе, Сине Божий! Помилуй ми грѣшнаго! . . .»

И старецътъ опорито се бори съ лукавия, напѣрга всѣкитѣ си душевни сили, за да се оправи и не поддаде на искушението. Ето, най-сетнѣ, едва му се отдава да обори лукавия, той се успокоява, възвръща се къмъ окръжающата дѣйствителностъ.

А пѣсенъта все се лѣе, звуковетѣ растѣтъ. И пакъ чувствува старецътъ, че сърдцето му се пълни съ тѣга, завладѣва цѣлото му същество и нѣма вече да се бори, нѣма сила да одолѣе въспоминанията и мислитѣ, които като огънь опалихъ душата му. «Господи Исусе! мисли си той: — това е огънятъ на геената огнена, която е вѣчно неугасима! Какво е това съ мене!» А пѣкъ въ въображението му се прѣдставя, че той е младъ, не старецъ съ бѣла дълга брада и съ дълбоки бръчки на

челото, не испостникъ, който цѣлъ се отдалъ на служението Богу, който се отказалъ отъ всички земни помисли и цѣли и се стрѣми само къмъ една крайна цѣль — къмъ вѣчното блаженство; не, той е юноша, свѣжъ и червенъ, като маковъ цвѣтъ, сила и кръвъ гореща кипѣтъ чръзмѣрно въ членовѣтъ му, каратъ го на грѣхъ, влѣкътъ го въ гнената огнена . . .

Съди той прѣзъ една топла майска нощъ край селото около рѣката, подъ единъ клонестъ брѣстъ; до него съди Настя, дъщеря на съсѣда имъ, едно само го кахъри — съсѣдътъ имъ е «църковникъ». Ехъ, чи красота бѣше тя! Или това дяволътъ, за да го съблазни, ѝ облѣкълъ въ такава сатанинска прѣлестъ! Той не може да си отнеме очитѣ отъ ней, а въ гърдитѣ му всичко се топи, като снѣгъ пролѣтно врѣме, и въ главата му всичко се размѣти. Тя му обхваща шията съ бѣлитѣ си, здрави, горѣщи рѣдѣ, и го гледа вторачено въ очитѣ съ своитѣ голѣми кестеняви очи, като че ли всичката му душа искаше да проглѣтне. И страшенъ и сладкъ е за Ваня този погледъ, и не е въ състояние да обори страстѣта си. Да, очаровала го е тя съ бѣсовската си красота, както очароваваше смиренитѣ отшелници самия дяволъ въ лицето на прѣкрасни блудници; забрави Ваня и срамъ, и грозиящитѣ адски мѣки.

Всичката кръвъ близна въ главата му, пулсътъ се усили, прѣдъ очитѣ му затъмнѣ, свѣтъ му се зави, изгубна паметѣта си и се хвърга въ обятията на окаяния грѣхъ!

Гнѣвъ и смъртенъ ужасъ го обзема, като си вспомни какво е било. По-добръ да не се е родилъ! Чете молитви, та пакъ да отгони тѣзи въспоминания! А тѣ, като нѣкои ители, лѣтитѣ къ него, и като рой, все по-вече и по-вече се намиратъ и нѣма сила, не достига желѣзната му воля, за да ги отмахне.

Ето той вижда, какъ Настя си тури горещата глава на рамото му, той чувствува, какъ здраво е обгърнѣла тя шията му и съ сълзи постоянно твърди:

— Ванюша! . . . Не ме оставяй, жени се за мене! . . . Кѣдъ ще отидѣ азъ сега? Срамъ ме а да погледѣмъ на хората въ очитѣ! . . .

— Ще се оженимъ! . . . Богъ ми е свидѣтель — ще се оженимъ! . . .

«И защо всичко това сега се вмѣква въ главата ми! . . .»

Ето го отатѣкъ вижда той баща си, стареца, който слѣдъ смъртѣта на майка му, го е отгледалъ, отхранилъ самъ. Ваня го обича и му се покорява, — всѣка негова дума — е законъ за Ваня.

И не отъ страхъ му се покорява, а отъ благодарность. Баща му не е строгъ спрямо него, той е чедолюбивъ, не го бие, не го псува и гласа си даже не повишава. Но за Ваня е достатѣчепъ единъ само погледъ на този красивъ и дългобрадъ старецъ, стига само една дума, за да го застави да се откаже отъ всичкитѣ земни блага! . . .

И бащата силно обича сина си, обича го тѣй, както учи да обичатъ чедата си Св. Писание.

Той го е научилъ на Св. Писание, той му внушилъ Господнитѣ заповѣди, показалъ му пътя за спасение и строго му заповѣдалъ да се придържа о вѣрата и прѣданията на св. отци.

Той нищо не крие отъ баща си и не може да промълчи и за любовта си. Срамъ го е и тѣжко му е да крие въ сърдцето си тѣзи майка, съвѣстно го е да гледа въ очитѣ на баща си: той отъ малки години е навикналъ да се кае прѣдъ баща си въ всичкитѣ си не само дѣла, но и помышления грѣхovní . . .

И той му разказа всичко, нищо не скри и, като чървенѣше отъ срамъ, наченѣда проси благословение да встъпи въ бракъ, ако му позволи неговата родителска воля.

Наскърби се старецътъ и наведе на гърдитѣ бѣлата си глава.

Старецътъ не го укориваше, както той и очакваше, не го хули, за дѣто се е поддалъ на искушението и падналъ въ грѣхъ; не, старецътъ добръ знаеше, че «во грѣхъ чловѣкъ родился, во грѣхъ и умреть». Помнѣше той, че Ваня е още младъ, че и той самъ едно врѣме и билъ младъ, затова нито съ една дума не го укори! . . . Не запрѣти той на сина си да се жени, но и съгласието не си даде. Обаче, това което той каза за Ваня бѣше повече отъ всѣко запрѣщение.

— Както знаешъ, така и постѣпи Ванюшка! му каза той: — азъ не мога нито да ти запрѣти, ните да те благословѣмъ! . . . Друга работа е, ако бѣше тя отъ една вѣра съ насъ, а ти си помисли каква е тя? . . . «Църковница, никонианка», — нима тя е достойна да встъпи въ нашия родъ? Ти не ще се съгласи да приеме вѣрата Христова, па и да се съгласи по своя воля не може да се изпълни това: семейството ѝ е голѣмо, то строго се придържа о своята вѣра, слѣдователно не ще допусне да ѝ обрнемъ въ истинния пътъ! . . . А пъкъ за да се вѣнчешъ, тѣй — трѣбва при попа да отидешъ, това значи да потѣпвашъ своята вѣра, Юда да бѣдешъ . . . Не, Ванюшка, не, дѣте мое, не мога да ти дамъ благословението си за този бракъ: ще умрѣ — но нѣма те благословѣмъ на такава дѣло! . . . Желаетъ ли противъ волята ми да вървишъ — жени се, а ако не желаетъ, то помисли! . . . А за това, дѣто не скри отъ мене тѣзи работа — спаси тя, Господи, и помилуй! . . . Богъ нѣма та остави, ако почиташъ баща си! . . .

Старецътъ прѣгърна Ваня, а Ваня му падна въ краката, тѣжно заплака и съ сълзи на очи му даде обѣщание, че нѣма да трѣгне противъ волята на баща си.

— Добръ, Ванюшка, добръ, дѣте мое! . . . Да те спаси и съхрани, Царицата Небесна! . . . А въ бѣдѣще избѣгвай отъ грѣха, отъ съблазненieto, не се поддавай на лукавня! . . . — И Ваня по-

слуша баща си, избѣгна отъ грѣха, избѣгна отъ искушението! . . .

На скоро слѣдъ това той ходи, да се исповѣдва при «духовния отецъ» и му се раская въ грѣховетъ си. «Духовний отецъ» наложи на Ваня строга епитимия: заповѣда му шесть недѣли строго да пости и въ продължение на тѣзи шесть недѣли, освѣнъ установелитѣ всѣкидневни молитви, да кланя по шесть «лѣстовки»*) въ день на Исусовата земя. (Слѣдва)

Разни.

Висшъ педагогически курсъ за дѣвицитѣ. — Министерството на просвѣщеніето отъ началото на идущата учебна година цѣло да отвори въ Софийската дѣвическата Гимназия двѣ-годишенъ висшъ курсъ за дѣвицитѣ, въ който да се приотзятъ учителки за сръднитѣ дѣвически училища. Ний по-късно ще се повърнемъ върху този твърдъ важенъ въпросъ.

Младо дѣвойче слѣпо, глухо и нѣмо. — Отъ възпитанието направено въ Французската Академия отъ г. Bouliny, вижда се, че би се постигнало да се възпита, колкото се може по-обширно едно дѣте из еднакъ слѣпо, глухо и нѣмо.

Подобно чудо се случило въ Соединенитѣ Щати. Щерката на единъ градинаръ въ Алабама ослѣпѣла и оглушела въ осемгодишната си възраст. Една институтриса, пълна съ куражъ се наела съ възпитанието ѝ. Тя ѝ научила да разпознава буквитѣ, послѣ словетѣ, послѣ думитѣ, изобразени върху ръката ѝ съ прстѣ и изобразени отъ неѣ върху ръката на другъ челоуѣкъ.

Слѣдъ нѣколко години дѣтето изучило почти цѣлъ рѣчникъ. Послѣ то научила да чете книги релефно напечатани и отъ тукъ се започнало истинското възпитание. Слѣдъ свършването на това възпитание, учителката пожелава да направи още една стѣпка напредъ. Тя произнасяла гласнитѣ букви. Дѣтето турило едната си ръка върху гърлото подъ брадата на учителката си, на мѣстото дѣто се чувствува движението, а другата си поставило въ устата на учителката си, пипающе устнитѣ, зѣбитѣ и езика, по такъвъ начинъ щото да може да забѣлъзва всичкото движение, което се образувало при произнасянето на звуци; нѣмото момиченце слѣдъ това поставяло ръцѣтъ си върху собственото си гърло и уста и се мѣчило да произведе същото движение, което то забѣлъзвало.

Слѣдъ нѣколко години тя започнала прѣкрисно да разбира и да цитира цѣли поезии. Най-сетѣ нещастното дѣте искази идеитѣ, що имало въ сръдцето си. То благодарило учителката си за чудовището, що направила и се обявило щастливо да живѣе.

Книги и списания.

ПОЛУЧЕНИ ВЪ ДИРЕКЦИЯТА НИ.

Свѣтълица, мѣсечно иллюстрирано списание. Излиза всѣки мѣсець. Година V, кн. II. Февруарий 1895. София.

Орало, органъ на българското земеделѣческо дружество. Излиза два пѣти въ мѣсеца на 1 и 15 число. София 15 Мартъ 1895 г. Год. II, бр. 6.

Практическо птицевѣдство, мѣсечно иллюстрирано списание за стопанство, поминѣкъ и наука. Нарежда и издава Георги А. Попповъ. София. Год. II, брѣи 1. Февруарий 1895 г.

Искра, всѣкимѣсечно научно-литературно и обществено списание. Редакторъ-издатель: В. Юрдановъ. Шуменъ, Год. V. Томъ II, книжка V. — 1895 год.

Учитель, мѣсечно педагогическо-обществено списание за учители и въспитатели. 1894—95 учебна година. Редакторъ-издатель: Хр. Д. Максимовъ. Пловдивъ. Год. II, кн. VII. Мартъ 1895 год.

Юридически прѣледъ, излиза подъ редакцията на Стефана С. Бобчевъ Пловдивъ. Година III, книжка V. 1-ий Мартъ 1895 год.

Българска Сбирка, списание за книжнина и обществени знания. Излиза подъ редакцията на Стефана С. Бобчевъ. Пловдивъ. Година II, 1-й Мартъ 1895 год. Кн. III.

Дѣло, мѣсечно списание за литература и обществени знания, редакторъ В. Благоева, Пловдивъ. Година I, книж. VI, Мартъ 1895 год.

Медицинска Бесѣда, популярно медицинско списание. Излиза въ началото на всѣки мѣсець подъ редакцията на Д-ръ Витановъ. Видинъ. Година I, кн. 9. Мартъ 1895 год.

Библиотека, кн. V. Излиза веднѣжъ въ мѣсець и половина, или годишно въ осемъ книги, всѣка отъ 7 печатни коли, на голѣми 8-ни съ избранъ материялъ по същата программа. Пловдивъ 1895 год.

Основно училище, мѣсечно педагогическо списание за училищна практика и педагогическа литература. Редакторъ Т. П. Митевъ, директоръ на Ломското Държ. педагогическо и III. кл. училище. Ломъ. Год. II. Февруарий, 1895 год. брѣи XII.

Звѣздича, мѣсечно иллюстрирано списание за дѣца. Год. IV, книжка III, Мартъ 1895 год.

Литинска почта, мѣсечно иллюстрирано списание за дѣца. Силистра 1895 год. Януарий и Февруарий.

Домашенъ приятель, мѣсечно списание за наука, религия, промышленность и домашнство. Издава Българското Евангелско дружество. Година VII, брѣи 3, Мартъ 1895 год.

Свѣтъ, мѣсечно списание за наука, литература и промышленность. Издава Пѣвненскій книжовенъ комитетъ. Год. III, кн. I. Февруарий. Пѣвненъ 1895.

Християнскій Свѣтъ, мѣсечно научно-религиозно списание. Година IV, брѣи 4. Издава Методистката епископална миссия въ гр. Руссе. Апрель 1895 год.

Планове и Диспозиции, практическо ръководство за основнитѣ учители и учителки. Съставилъ Т. П. Митевъ. Втора часть. Първо издание. Цѣна на I и II часть 4 лева. Ломъ 1895.

Уставъ на спестовното акционерно дружество «Стрѣлени»», утвърденъ съ Высочайшій Указъ № 33 отъ 25 Февруарий 1895 год. Руссе.

Покана за записване абонати на романа «Враговетѣ на женитѣ» отъ Захеръ Мазоха. Преводъ отъ руски. Книгата ще се състои отъ 25 коли и ще струва за прѣдплатившитѣ само 2 лева, а за непрѣдплатившитѣ 3 лева.

Настоятелитѣ ще получѣтъ обичната отчетка. Писма и пари се испращатъ съ адресъ: Стефанъ Попповъ, Хасково.

La Science pratique, journal mensuel de Procédés et Recettes modernes à l'usage de l'Amateur des Sciences de la vie pratique à la ville et à la campagne publié par un Comité de techniciens et de spécialistes. X-me Année, № 12, 1-er Avril 1895. Mensuel 6 fr., par six-mois: 3 fr. 20. Direction et Administration: Charles Durieu, Vevey (Suisse).

*) «Лѣстовка» — е нѣщо като бройницитѣ на нашитѣ калугери, които съдържатъ опредѣлено количество не зърна (както бройницитѣ), а малки лѣстчета. (б. пр.)

Корреспонденция.

Г. г. Нелбунова *София*. — К. Мортевски *Каваклий*. Получихме стойността на сп. и дом. за 94 год. благодаримъ. — Т. Кап. Стойчева и Кап. Попова *Царибродъ*. — З. Х. Сахаджиева, Юрд. Петрова и К. Д. Сотирова *Сливенъ*. — В. Т. Икономова *Шуменъ*. — Капит. Желъзовъ, *Станимака*. — Ст. П. Драгнева, *Търново*. — Подполк. Попова *Ломъ*. — Х. Калчева *Шлодизъ*. — Я. Чиширанова *Кюстендилъ*. — А. Жейнова *Търново*. — К. П. Дулгерава *Казанлъкъ*. — Получихме стойността на списанието и «домак.» за 95 год. благодаримъ. — К. Касабеки и М. Димова, с. *Гиренъ*. Получихме 7 лева за 1-то полугодие на 95 год. — Цвѣта Кирякова, *Сливенъ*; получихме 7 лева за 95 год. но въ списъка ни не фигурира Ц. Кирякова, но П. капит. Кирякова. — Капитанъ Динкова, *Радомиръ*; получихме 10.50 л. за II-то полугодие, благодаримъ. — Е. Дам. *Кюстендилъ*. Обр. се получишъ; ще се помѣстятъ, благодаримъ. — М. П. Василевъ, получихме 6.75 л. за 95 год. и П. Александровъ, получихме 13.65 л. за 94 и 95 год. *Тетивенъ*, благодаримъ. — В. С. И. *Стараторъ*, имае прѣдъ видъ. — М. Кр. *Ямболъ*, прехме ги, нѣма нищо; за напредъ нѣма да приемемъ.

ИЗВѢСТІЯ

1. Обявява се за знание на г. г. абонатитѣ и абонатикитѣ ни, че агентъ на списанието и притурката ни «Домакия» е за тая година пакъ г. **Юрд. Маровъ**, който е излѣзълъ вече да събира абонаментитѣ отъ неплатившитѣ ни абонати, срѣщо което ще имъ дава редовна расписка, подписана отъ Директорката и подпечатана съ печата на списанието, и да записва нови такива за III-та годишнина; за това се умоляватъ всички да иматъ пълно довѣрие къмъ него и да му броятъ абонамента си за списанието и притурката «Домакия».

2. Съобщава се за знание, че отъ сега натакъ, ако се яви нѣкой абонатъ, който да повръща броеветъ, заедно съ това се умолява да придружи и стойността на полученитѣ вече броеве.

3. Дирекцията на «Ж. Свѣтъ» честь има да помоли всичкитѣ ученолюбиви Г-жи и Г-ци, които иматъ благородната воля да ѝ сътрудниществуватъ, щото испращанитѣ до неѣ за публикуване статии, оригинални или прѣведени, да бѣдѣтъ по възможности кратки.

LE FOYER

DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chaque de ses années représente un cadeau d'étranges ausse utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboîtement spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 fr pour 6 mois.

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel,
des livraisons specimen gratuites

БАЛАНСЪ

на Българското Благотворително Театрално Дружество „Пансий“

отъ 1 Януарий 1894 год. включително до 15 Февруарий 1895 год.

№ по редъ	Приходъ	Л.	С.	№ по редъ	Расходъ	Л.	С.
1	По баланса отъ 1893 година	3171	50	1	По баланса отъ 1893 година	3171	50
2	Членски влогове прѣзъ 1894 год.	121	—	2	Канцелярски разноси прѣзъ 1894 год.	15	70
3	Волни пожертвования	12	—	3	Покупка на пнеси	11	40
4	Постажили дългове	20	—	4	По дадени прѣставления	639	10
5	Отъ дадени прѣставления	729	10	5	Помощъ на гр. Котелъ	40	—
		4053	60	6	“ “ бѣдни ученици	62	—
				7	Погашение дружествения дългъ	13	—
				8	Опростени суми на дължници	9	—
				9	Въ изпълнителни листове	48	30
				10	Разноси по завсѣждане дѣла	37	—
				11	въ кассата	6	60
						4053	60
	Кассиръ: П. Д. Баналовъ				Прѣдсѣдатель: В. П. Дулгеровъ		
	Състоянието на личнитѣ суми:				Вѣрно:		
	Въ записи отъ разни дължници	112	35		Секретаръ: М. Г. Шуиналиевъ		
	“ изпълнителни листове	48	30				
	Наличностъ въ кассата	6	60				
	Всичко	267	25				
	Движими имоти:						
	Гардероба съ намаление 50% за поврѣда	100					
	Библиотека	100					
	а всичко	467	25				